

No.

110 Nisan 1967

Dünya (İstanbul.)

OPERA

**İŞGÜZAR
TENOR
Herbert
Handt**

Melvin A. WITTLER

Geçtiğimiz şu son dört hafta içinde, Herbert Handt isimli bir Amerikalı tenor ve orkestra şefi Avrupanın bir çok sahnelerde birbirinden şaşıla cak kadar değişik rollerle oradan oraya taşındı durdu.

İlk olarak Strasbourg Opera evinde bir maymun kıyafetiyle sahnede göründü. Hans Werner Henze'nin «Genç Lord» Operasında baş rollü oynuyordu ve sırif şaka olsun diye trampeti de çalıyordu.

Strasbourg'da iki temsil arasında uçağa atlayıp Londraya koştu ve Elizabeth Lutyen'nin «Ve birden Akşam Oldu» «And suddenly it's evenin» operasının ilk dünya premierini hem idare etti hem de baş rollü oynadı. Times gazetesi eleştircisi Handt'in BBC orkestrasını idare edişini «Hayret verici» olarak nitledi. Yine Londrada çıkan ünlü Guardian gazetesinin müzik eleştircisi Handt'in bu başarısını gecenin en dikkate değer olayı olarak vasiplandırdı. Guardian eleştircisi bu opera temsili için şöyle diyor, «Verdi operalarını idare ederken Toscanninin impromptu sırasında birden sesini yükselttiğini biliriz, ama bunu bütün orkestra şefleri bir ihtiyaç için yapacak olsalar bu onlar için çok zor bir yaşıntı olurdu.»

Londra temsilleri arasında Handt birden Napoliye açıp Scarlatti orkestrası ile birlikte Boccherini'nin bir kantat'ını idare etti ve hem de tenorluk yaptı. Klasiğik müzik alanında bir uzman olduğu için, Handt bu eserin metnini de kendisi hazırladı.

Bütün bu çalışmalarдан

yor, «Verdi operalarını idare ederken Toscanninin impromptu sırasında bir den sesini yükselttiğini biliyoruz, ama bunu bütün orkestra şefleri bir ihtiyaç için yapacak olsalar bu onlar için çok zor bir yaşıntı olurdu.»

Londra temsilleri arasında Handt birden Napoliye'ye giden Scarlatti orkestrası ile birlikte Boccherini'nin bir kantat'ını idare etti ve hem de tenorluk yaptı. Klâsik müzik alanında bir uzman olduğu için, Handt bu eserin metnini de kendisi hazırladı.

Bütün bu çalışmalardan sonra, artık yapacak bir iş kalmayınca bir tatil yapıp dinleneceği yerde Roma'ya gidip, klâsik müzik alanında büyük bir otoriteye sahip Monteverdi topluluğu ile bir konser verdi. Bu konserde Handt hem orkestrayı idare etti, hem tenor olarak şarkı söyledi ve hem de Çimbalo (eski usûl bir çeşit piyano) çaldı. Çimbaloyu çalmadığı sıralarda ise sahne'nin orkestrasına gelip V ola da gamba denilen ve Cello'nun babası olarak nitelenen eski bir müzik âleti çalıyordu. Tabii bütün bu işleri yaparken bir taraftan da orkestrayı idare etmekteydi. Gayet mütevazi görünüşlü ve yaptıklarını pek önemsemeyen bir insan olan Handt «Şarkı söylemekten orkestra idare etmek o kadar zor bir iş değil. 19. yüzyıla kadar bütün müzisyenler ve öncelikle besteciler şarkıcı idiler. Fakat zorluk hem idare edip hem de telli bir enstrüman çalmakta. Zira enstrümanı çalarken iki el de mesgul olduğu için insan ancak başı ve kaşlarıyla orkestrayı yönetme durumunda kalıyor. O arada insan bir de şarkı söylese, işaretler bazen birbirine karışabiliyor.»

Handt bütün müsiki hayatı içinde sadece bir defa çok zor ve başarılması çok güç bir durumla karşılaşlığını söylüyor. 1965 yılında bir akşam Spoleta Festivali sırasında sanatçı sahneye uzun beyaz bir sakalla, cıckıp Benjamin Britten'in ünlü «Abrahim ve Isaac» operasındaki Abraham rolünü söylemiş sonra sahnenin arkasına koşup hemen sakalı çıkarıp üstüne frakını giyip Debussy'in «Chanson de Bilitis» balessinin ilk temsilini dare etmiş. En son olarak da Ezra Pound'un bir eserini hem idare edip hem söyleyerek akşamı barıştırıyla nihayete getirmiş.